

Eerder uit de schulden: Ondersteuning bij geldproblemen

Wat is de ondersteuning bij geldproblemen?

Gemeenten bieden ondersteuning bij geldproblemen. Burgers met schulden kunnen onder voorwaarden gebruik maken van een schuldregeling, zoals bemiddeling, een saneringskrediet, of langdurige stabilisatie. Sinds 2021 biedt de gemeente Utrecht 'de Coronasanering' aan. Hierbij wordt waar mogelijk meer praktische ondersteuning geboden, er worden minder eisen gesteld, en na twee jaar wordt onder voorwaarden een bedrag van maximaal 1000 euro kwijtgescholden. Al deze dingen moeten ervoor zorgen dat het traject minder zwaar wordt. Hiermee hoopt de gemeente dat het meer inwoners lukt om in een schuldregeling in te stromen en vol te houden.

Evaluatie

In het onderzoek 'Eerder uit de schulden' willen wij de Coronasanering in de gemeente Utrecht evalueren en deze werkwijze vergelijken met die in andere gemeenten. We willen in beeld brengen hoeveel inwoners het lukt het om een schuldregeling in te stromen en om in de eerste zes maanden aan de voorwaarden van het traject te voldoen. Ook willen we zicht erop krijgen hoe vaak het voorkomt dat inwoners in het jaar na hun traject terugvallen en opnieuw schulden maken. Daarnaast worden deelnemers van de gemeente Utrecht bevestigd over hoe zij zich voelen.

Wat betekent deze evaluatie voor deelnemers?

Diepte-interviews

Inwoners van verschillende gemeenten worden gevraagd of ze willen meedoen met een langer interview. Dat interview gaat over de vraag wat inwoners helpt om vol te houden, zodat ze werkelijk hun schulden kunnen oplossen. En wat deelname doet met hoe ze zich voelen. Deelname aan het interview is vrijwillig. De geïnterviewden geven toestemming dat het interview voor onderzoeksdoeleinden wordt gebruikt. Dat interview duurt een half uur via de telefoon of een uur als het face-to-face plaatsvindt. Dat gesprek wordt opgenomen, zodat de onderzoeker het goed kan verwerken. Zodra de analyses klaar zijn wordt de opname gewist.

Registratie data

Voor de vergelijking van uitval en terugval wordt gebruik gemaakt van data die gemeenten sowieso nodig hebben om hun werk te doen. De gemeenten houden bij of inwoners in een traject uitvallen en/of nieuwe schulden maken. Deze informatie wordt anoniem gemaakt; zodat de informatie niet meer herleidbaar is naar personen. Als de data anoniem is, dan mag de Hogeschool Utrecht de data analyseren.

De Hogeschool Utrecht gaat kijken of de Coronasanering ervoor zorgt dat meer inwoners gebruik kunnen maken van een schuldregeling. En of de Coronasanering er al dan niet toe leidt dat er meer mensen na afloop terugvallen en opnieuw schulden maken dan bij de werkwijze in andere gemeenten. Om tot een goede vergelijking te komen wordt ook gekeken of de groep inwoners uit de gemeente Utrecht vergelijkbaar is met die in de andere gemeenten. Met andere woorden, of er bijvoorbeeld evenveel mensen inzitten zonder werk of een bewindvoerder. Op die manier weten wij dat wij groepen met elkaar vergelijken die evenveel uitdagingen in hun leven kennen. Daarnaast wordt in kaart gebracht welke andere ondersteuning inwoners krijgen; bijvoorbeeld of ze een bewindvoerder hebben. Dat zou ook een verschil in uitval of terugval kunnen verklaren. Daarom wordt ook die informatie meegenomen.

Telefonische enquêtes

De gemeente Utrecht zal aan haar klanten vragen of zij willen meedoen met de telefonische enquêtes, waarin deelnemers vragen krijgen over hoe zij zich voelen. Ze worden drie keer gebeld: in het begin van het traject, drie maanden later en tot slot na zes maanden weer. De telefonische enquête wordt gedaan door [Bureau Bartels](#). De telefoongesprekken zullen ongeveer 15 minuten duren.

Om de enquêtes zo kort mogelijk te houden proberen wij data die toch al bij de gemeente bekend is niet aan de inwoner te vragen, maar bij de gemeente op te vragen. Het gaat om feitelijke informatie, zoals of iemand werk heeft en of hij/zij een bewindvoerder of budgetcoach heeft. Met deze informatie kunnen wij bepalen of de deelnemers van verschillende gemeenten met elkaar vergelijkbaar zijn. Aan het einde van het project worden alle namen en andere persoonsgegevens verwijderd.

Vergelijkende analyses Eerder uit de schulden

De Coronasanering maakt onderdeel uit van een overkoepelend onderzoek Eerder uit de schulden. Dat onderzoek heeft als doel om te kijken hoe mensen met geldproblemen sneller geholpen kunnen worden. Hiervoor gaat de Hogeschool Utrecht de resultaten van de verschillende deelonderzoeken naast elkaar leggen.

Hoe wordt de data beschermd?

De Hogeschool Utrecht gebruikt allemaal programma's die extra beveiligd zijn. Alle data wordt bewaard op een server die extra beveiligd is tegen hackers. Bestanden worden alleen in versleutelde vorm verstuurd. Sleutels waarin namen en nummers aan elkaar worden gekoppeld zitten in een speciale digitale kluis. Alle onderzoekers zijn getraind in hoe je verantwoord omgaat met gevoelige data. Vooraf hebben de onderzoekers een plan gemaakt hoe gevoelige data beschermd wordt.

Hoe lang wordt data bewaard?

Alle informatie die herleidbaar is tot personen en die niet noodzakelijk is voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag wordt na afloop van het project verwijderd. Dus namen, contactgegevens, geboortedata worden gewist. De verslagen van de interviews en andere data moeten onderzoekers gedurende tien jaar bewaren. Op die manier kunnen onderzoekers aantonen dat ze daadwerkelijk data hebben verzameld, en dat hun resultaten kloppen. Onderzoekers proberen ook steeds meer data te hergebruiken, zodat ze niet steeds opnieuw data moeten ophalen. Als de data anoniem is en bruikbaar voor later onderzoek, dan kan de data worden opgeslagen in een databank waar andere onderzoekers ook bij kunnen. Dat kan alleen met data die anoniem kan worden gemaakt, zoals vragenlijstdata; verslagen van interviews worden niet gepubliceerd in een databank.

Vragen?

Heeft u nog vragen over dit onderzoek?

Neemt u gerust contact op met Susanne Tonnon op susanne.tonnon@hu.nl.